

Phân tích nhân vật cụ Mết trong truyện Rừng xà nu

Tổng hợp những bài văn hay nhất Phân tích hình tượng nhân vật cụ Mết trong truyện ngắn Rừng xà nu của Nguyễn Trung Thành

Đề bài: Phân tích nhân vật cụ Mết trong truyện ngắn Rừng xà nu của Nguyễn Trung Thành

Bài làm

Bài văn mẫu đạt điểm cao tuyển chọn qua các kì thi

Nếu như trong tác phẩm “Người lái đò” của nhà văn Nguyễn Tuân đã vẽ nên một nhân vật ông lái đò dũng cảm, hiên ngang chiến đấu với sức mạnh của thiên nhiên, thì cụ Mết của tác giả Nguyễn Trung Thành trong tác phẩm *Rừng xà nu* được nổi bật lên bởi sự vững chắc, rắn rỏi được tạc nên bởi núi rừng Tây Nguyên.

Không được tập trung khai thác như nhân vật Tnú, thế nhưng cụ Mết vẫn gây được những ấn tượng mạnh mẽ trong lòng độc giả. Ngay từ khi xuất hiện, một vị già làng dưới ngòi bút của tác giả được thể hiện qua những chi tiết “một bàn tay nặng trĩch nắm chặt lấy Tnú như một cái kim sắt”, hay “mắt sáng và xéch ngược, vết sẹo ở má bên phải vẫn lóng bóng... ngực căng như một cây xà nu lớn”. Bằng nghệ thuật miêu tả, hình ảnh cụ Mết hiện lên đầy oai hùng, vững chãi, tràn đầy sức mạnh cả về sức khỏe lẫn tinh thần.

Không chỉ thế, núi rừng mạch nguồn Tây Nguyên đã làm nên cho cụ một giọng nói “ồ ồ, dội vang trong lồng ngực”. Những lời cụ nói như ra lệnh, không bao giờ cụ khen tốt hay giỏi nếu vừa ý thì nói “Được”. Lời nói của cụ đã truyền sức mạnh vào trong những bài giảng về lịch sử oanh liệt của dân làng Xô Man, tiếng nói thiết tha trang nghiêm khi răn dạy con cháu “Nghe rõ chưa các con? Rõ chưa? Nhớ lấy, ghi lấy”. Đặc biệt, sức mạnh ấy đã được bùng nổ khi cụ ra mệnh lệnh chiến đấu khi hay tin Tnú bị giặc đốt cháy mười ngón tay: “Chém! Chém hết”. Giọng nói của cụ là tiếng của cả dân tộc, là tiếng nói của lịch sử, đã dẫn dắt biết bao thế hệ lớn lên, trưởng thành và biết chiến đấu vì đất nước.

Cụ Mết còn là một người có tình yêu sâu sắc, gắn bó máu thịt với quê hương. Cụ dạy Tnú, cùng các thế hệ sau rằng: “Cán bộ là Đảng. Đảng còn núi nước này còn”. Cụ luôn nhắc nhở những người con xa quê rằng: dù đi tới phương trời nào cũng phải luôn ghi nhớ và trân trọng về cội nguồn dân tộc. Cụ luôn tự hào vì được sinh ra và lớn lên cùng với nắng gió Tây Nguyên, cùng với những rặng xà nu bạt ngàn luôn hiên ngang trước sóng gió. Cụ khẳng định rằng: “Không có gì mạnh bằng cây xà nu đất ta”, “Gạo người Strá mình làm ra ngon nhất rừng núi này”. Với cụ Mết, từng giọt nước ta uống, từng bát cơm ta ăn mà đất nước mang lại đều thật đẹp đẽ và đáng trân trọng biết bao.

Chính vì những tư tưởng ấy, cụ đã dẫn dắt dân làng Xô man cùng những bài giảng giáo dục hết sức vẻ vang về lịch sử dân tộc. Cụ am hiểu về cuộc kháng chiến trường kỳ của dân tộc “đánh thắng Mỹ phải đánh lâu dài”. Đặc biệt hơn nữa, cụ là một người có tính kỉ

Phân tích nhân vật cụ Mết trong truyện Rừng xà nu

lượt rất lớn khi tổ chức, chỉ huy dân làng lánh vào rừng đợi thời cơ đánh giặc: “Đốt lửa lên! Tất cả người già, người trẻ, người đàn ông, người đàn bà, mỗi người tìm lấy một cây giáo, một cây mác, một cây dụ, một cây rựa, ai không có thì vót chông, năm trăm cây chông”. Trong suốt thời kỳ chống Mỹ, cụ đã trở thành một chỗ dựa vững chắc cho dân làng Xô man. Cụ động viên dân làng lo dự trữ lương thực để có thể đủ ăn tới ba năm bởi “đánh mỹ phải đánh dài”. Tuy trong lòng cụ sục sôi vì nỗi căm thù quân giặc, nhưng cụ vẫn giữ bình tĩnh, sáng suốt để tìm ra con đường đúng đắn nhất để lãnh đạo dân làng chiến đấu. Tinh thần của cụ luôn hùng hực, khí thế tựa như những đại đại thụ Xà nu tại chốn rừng Tây Nguyên.

Với vẻ ngoài hào kiệt, uy nghi là thế, cụ lại mang trong mình một trái tim dạt dào tình yêu thương với dân làng. Khi Tnú được trở về chỉ với những đốt tay còn sót lại sau khi bị giặc đốt, cụ kìm nén những cảm xúc đau buồn để khích lệ anh “Ngón tay còn hai đốt cũng bắn súng được”. Khi kể cho dân làng nghe về cái chết của vợ con Tnú, cụ cũng không kìm nổi sự căm phẫn tiếc thương, cụ thương cho những người con, người cháu vô tội của cụ đã bị giết bởi những tên giặc mạn rợ, cụ thương cho cuộc đời của Tnú, cụ “vụng về trở bàn tay lau một giọt nước mắt”. Trải qua biết bao sự mất mát, chia ly bởi bom đạn, cụ vẫn phải rơi những giọt nước mắt bởi dân làng, người thân của cụ. Chính cử chỉ vụng về ấy đã bộc lộ trái tim nhân hậu, yêu thương đồng bào của cụ. Cụ đã trở thành ngọn lửa sưởi ấm trái tim, xoa dịu nỗi đau của biết bao con người. Cụ Mết chính là linh hồn của cả một dân tộc Việt Nam và dân làng Xô Man nói riêng.

Hình ảnh cụ Mết tuy ít xuất hiện trong bài, nhưng dưới ngòi bút của Nguyễn Trung Thành, nhân vật cụ Mết với những phẩm chất ưu tú hơn người, đã mang trọn những tinh thần kiên cường, bất khuất của nhân dân Tây Nguyên. Trong lịch sử của chúng ta, không có ít người như cụ Mết, thế nhưng hình ảnh của cụ già làng sánh vai cùng cây xà nu đại thụ trong *Rừng xà nu* sẽ sống mãi cùng mọi thế hệ.

Những bài văn hay chọn lọc phân tích nhân vật cụ Mết

Bài tham khảo số 1:

Trong thời đại chống Mỹ, chủ nghĩa yêu nước là nội dung xuyên suốt trong văn học Việt Nam. Nó bùng cháy mạnh mẽ và phát triển lên một bước mới thành chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Bởi vậy, trong các tác phẩm không chỉ xuất hiện của những cá nhân anh hùng, xuất chúng mà còn xuất hiện cả tập thể anh hùng. Trong tác phẩm *Rừng xà nu* của nhà văn Nguyễn Trung Thành bên cạnh nhân vật Tnú còn nổi bật lên tập thể anh hùng làng Xô Man, trong đó nổi bật hơn cả là nhân vật cụ Mết.

Với nhân dân làng Xô Man, cụ Mết chính là già làng, người cao tuổi nhất đồng thời là người đại diện cho nguyện vọng của cộng đồng, là người kết tinh sức mạnh, ý chí của cộng đồng. Đồng thời cụ Mết cũng chính là người trực tiếp kể cho dân làng Xô Man về Tnú. Là một người già làng, có tiếng nói đầy quyền uy khiến cho những chi tiết liên quan

Phân tích nhân vật cụ Mết trong truyện Rừng xà nu

đến cuộc đời Tnú trở nên chân thực, khách quan. Hơn nữa lối kể và giọng điệu mang đậm chất sử thi của cụ, khiến cho câu chuyện về người anh hùng Tnú càng trở nên lôi cuốn, hấp dẫn hơn.

Cụ Mết chính là con người thuộc thời đại “Đất nước đứng lên”, cụ đã trải qua cả hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mĩ để tiếp tục cùng con cháu và thế hệ trẻ vùng lên trong cuộc kháng chiến chống Mĩ hào hùng. Cụ vừa là biểu tượng cho quá khứ vẻ vang, rực rỡ, vừa là người giữ và truyền lửa cho thế hệ sau.

Dù đã cao tuổi những cụ Mết vẫn giữ được vẻ quắc thước như xưa, cụ vẫn là cây xà nu lớn của buôn làng, bàn tay cụ trắn nịch, khỏe khoắn,... Dù chỉ là một vài chi tiết, nhưng tác giả đã cho thấy, dù cụ Mết đã già nhưng vẫn có thể lực vô cùng dẻo dai, cường tráng, diện mạo của cụ dường như vượt qua được sức tàn phá mạnh mẽ của thời gian; diện mạo này cũng phần nào chứng tỏ vai trò trụ cột, chống đỡ như cây xà nu lớn của cụ Mết với dân làng Xô Man.

Ấn đặng sau vẻ đẹp khỏe khoắn, dẻo dai là vẻ đẹp phẩm chất ngời sáng của cụ. Trước hết cụ là người có tình yêu Đảng, yêu cách mạng sâu sắc, điều này được thể hiện trong cả cuộc đời đấu tranh bền bỉ, kiên cường của cụ Mết, mà chứng tích để lại chính là vết sẹo hằn in trên má. Cụ Mết đã một lòng theo Đảng, cách mạng để đi từ kháng chiến chống Pháp đến kháng chiến chống Mĩ trong vai trò trụ cột, chỉ huy, lãnh đạo dân làng Xô Man. Tình yêu với Đảng, cách mạng còn được thể hiện qua những lời nói giản dị mà đầy ý nghĩa: “Đảng còn. Núi nước này còn”. Không khoa trương ồn ào, nhưng bằng chính lối tư duy mộc mạc, ngôn ngữ tự nhiên, đã thể hiện tình yêu Đảng sâu sắc của cụ, đồng thời khơi dậy tình yêu đó trong lòng mỗi người dân làng Xô Man.

Không chỉ vậy cụ còn là người có kinh nghiệm sống, bản lĩnh và từng trải. Chính những điều ấy khiến cho cụ luôn đưa ra những quyết định đúng đắn, sáng suốt trong những thời điểm quan trọng nhất. Cụ cũng là người đã nhận ra: “Chúng nó đã cầm súng, mình phải cầm giáo”, cũng chính cụ đã vượt qua được sự nôn nóng của Tnú để quay vào rừng, sau đó cùng thanh niên, trai tráng quay trở lại cứu Tnú. Kinh nghiệm bản lĩnh sống của cụ có ảnh hưởng trực tiếp đến sự tồn tại và phát triển của dân làng Xô Man.

Cụ cũng là người luôn tìm cách giữ lửa, truyền lửa và động viên thế hệ mai sau tiếp bước con đường của thế hệ cha anh. Và vai trò quan trọng nhất của cụ Mết cũng là phẩm chất nổi bật nhất chính là việc cụ đưa ra những đúc kết và thay tác giả phát ngôn cho những chân lí của thời đại, cộng đồng. Từng lời chậm rãi, nhưng đồng đúc, chắc nịch: “Chúng nó đã cầm súng, mình phải cầm giáo”, thể hiện sự nhạy bén của cụ trước sự đổi thay của thời đại. Bởi chỉ với bàn tay không Tnú đã không cứu được vợ con, bản thân cũng bị giặc hành hạ tàn bạo; bởi chỉ có bàn tay không nên rất nhiều người dân đã ngã xuống. Cụ đã nhận thức được rằng, thời đại đã thay đổi, quân xâm lược ngày càng sử dụng những vũ khí tối tân với cách đánh tinh vi hơn, bởi vậy chỉ với bàn tay không thì ta chắc chắn sẽ thất bại. Câu nói của cụ đã đặt ra nhiệm vụ cấp thiết là phải chuyển từ đấu

Phân tích nhân vật cụ Mết trong truyện Rừng xà nu

tranh tự phát, sang đấu tranh tự giác, đấu tranh vũ trang với sự chuẩn bị kỹ lưỡng, chu đáo. Điều đó không chỉ có ý nghĩa quan trọng với cuộc đấu tranh của người dân Tây Nguyên mà nó còn là chân lí của thời đại, kết tinh từ trí tuệ của cộng đồng. Cụ Mết đã thay tác giả phát ngôn chân lí đó. Bằng sự trải nghiệm và kinh nghiệm sống dày dặn, cụ làm cho nhận thức đó trở nên sâu sắc và có giá trị hơn.

Với dân làng Xô Man, cụ Mết chính là linh hồn, chỗ dựa vững chắc cả về sức mạnh lẫn tư tưởng, nhận thức. Cụ vừa là hiện thân của quá khứ hào hùng để trở thành tấm gương sáng cho thế hệ sau, vừa là một người dìu dắt, giúp đỡ, thúc đẩy lịch sử đấu tranh của làng Xô Man và nhân dân Tây Nguyên mỗi lúc một hào hùng hơn.

Bài tham khảo số 2:

Mỗi mảnh đất trong cuộc kháng chiến của dân tộc đều gắn liền với hình ảnh riêng của mỗi nhà văn. Nếu như nhà văn Nguyễn Thi gắn liền với mảnh đất miền Nam ruột thịt, thì Tây Nguyên là nơi ghi dấu nhiều kỉ niệm, nhiều hình ảnh đẹp trong ngòi bút của nhà văn Nguyễn Trung Thành. Tiêu biểu cho các sáng tác đó là tác phẩm *Rừng xà nu* (1965) được in trong tập *Trên quê hương những anh hùng Điện Ngọc*, tác phẩm là sự ghi dấu về hiện thực của nhân dân đồng bào Tây Nguyên anh dũng chiến đấu chống đế quốc Mỹ, cuộc chiến không chỉ là của riêng thế hệ trẻ dân làng Xô-man Tnu, Rít, Mai, bét Heng... Mà còn là sự lãnh đạo của người đứng đầu làng là Cụ Mết. Một hình tượng của cây xà nu đại thụ – một biểu tượng chung cho sức mạnh và sự bền bỉ trong chiến tranh và là biểu tượng linh hồn riêng của làng Xô-man.

Cụ Mết không xuất hiện ở ngay đầu tác phẩm nhưng sự xuất hiện của cụ qua ngòi bút của nhà văn Nguyễn Trung Thành cũng thực sự để lại những ấn tượng mạnh mẽ trong lòng bạn đọc. “*Một bàn tay nặng trĩch nắm chặt lấy vai anh như một kim sắt... Ông cụ vẫn quắc thước như xưa, râu bây giờ đã dài tới ngực và vẫn đen bóng, mắt sáng và xếch ngược, vết sẹo ở má bên phải vẫn lóng bóng!.. ngực căng như một cây xà nu lớn...*” Nhà văn đã tập trung miêu tả ngoại hình từ ngay những dòng văn đầu tiên nói về cụ. Qua đó cụ Mết hiện lên với một thân hình khỏe mạnh, hùng tráng; bộ râu dài tới ngực mà vẫn đen bóng cho thấy cụ mang dáng dấp đúng của một người già làng; đôi mắt sáng xếch ngược hiện lên một con người có trí tuệ tinh nhanh và uy cường. Với chút miêu tả đó nhà văn cũng đã phần nào chứng tỏ được cụ Mết là sức mạnh của núi rừng Tây Nguyên. Nhưng không chỉ dừng lại đó nhà văn còn miêu tả về giọng nói của cụ Mết với một giọng nói “ồ ồ, dội vang trong lồng ngực” không chỉ minh chứng cho sức ngân vang của cụ mà còn khẳng định sự lãnh đạo và chỉ huy được đám đông làng Xô-man. Cách nói của cụ như ra lệnh; không bao giờ cụ khen tốt hay giỏi nếu vừa ý thì nói “Được!”. Mệnh lệnh chiến đấu phát ra chắc nịch đó được thể hiện trong đêm T-nú bị giặc đốt mười ngón tay, “Chém! Chém hết!” của cụ như tiếng sấm bên tai không chỉ thúc giục tinh thần trong mỗi người xông lên cứu T-nú, mà còn phần nào đã khiến cho bọn thằng Dục bị đòn bất ngờ và có phần khiếp sợ. Nhưng giọng nói cụ Mết cũng thật trầm âm, trang nghiêm, linh thiêng như một huyền thoại – đó là khi cụ Mết kể về câu truyện của T-nú cho dân làng Xô-man.

Phân tích nhân vật cụ Mết trong truyện Rừng xà nu

Mọi người vây quanh đống lửa trong không gian của nhà ưng và nghe cụ kể về T-nú với “tiếng nói rất trầm”. Qua đó, bạn đọc có thể thấy cụ Mết hiện thân cho truyền thống thiêng liêng, biểu tượng cho sức mạnh dân tộc của các đồng bào vùng Tây Nguyên, là niềm tự hào của cộng đồng dân làng Xô-Man. Giọng nói của cụ như là tiếng của cuội nguồn, của núi rừng, của lịch sử, lời nói của cụ là sấm truyền sử thi, đó còn như những phán quyết của lịch sử, là sức mạnh hào hùng của thời đại.

Trong mối quan hệ với Đảng và Cách mạng cụ Mết càng là sợi dây gắn kết dân làng với lí tưởng, chỉ dẫn của Đảng, bởi cụ luôn có niềm tin sâu sắc vào những đường lối của Đảng, tinh thần này càng được giáo dục một cách nghiêm khắc cho đám đông làng Xô-man để khắc cốt ghi tâm. Đã có lần cụ từng khẳng định niềm tin ấy: “Cán bộ là Đảng. Đảng còn, núi nước này còn.” Nhưng quan trọng hơn là cụ Mết đã đưa chân lí đó vào thực tiễn của cuộc đấu tranh chống bọn đế quốc Mĩ bằng những chân lí thật giản dị: “*Nhớ lấy, ghi lấy sau này tao chết rồi, bay còn sống kể lại cho con cháu: Chúng nó cầm súng, mình phải cầm giáo!...*” Nhờ vào ý thức luôn giáo dục truyền thống về vang của làng cho các thế hệ tiếp cận đó mà dân làng Xô-man giữ được truyền thống kiên cường bất khuất khả năng giữ bí mật tuyệt đối, để làng Xô-man mãi tự hào khi trong suốt 5 năm kháng chiến chưa có cán bộ nào bị giặc bắt hay bị giết trong cánh rừng xà nu này. Nhưng để hiểu vì sao cụ Mết lại có niềm tin sâu sắc vào Đảng thì đó chính là nhờ vào sự am hiểu tường tận và rành rọt đường lối kháng chiến. Không chỉ là phương châm kháng chiến lấy bạo lực cách mạng để đập tan bạo lực phản cách mạng (chúng nó đã cầm súng, mình phải cầm giáo). Mà đặc biệt hơn cụ còn am hiểu về cuộc kháng chiến trường kì của dân tộc: “đánh thẳng Mĩ phải đánh lâu dài”. Ngoài ra, qua ngòi bút của nhà văn Nguyễn Trung Thành ta còn thấy được tính kỉ luật cao trong con người cụ Mết qua cách chỉ huy dân làng khi trốn vào rừng lánh giặc chờ đợi thời cơ tiến hành khởi nghĩa: “thế là bắt đầu rồi. Đốt lửa lên! Tất cả người già, người trẻ, người đàn ông, người đàn bà, mỗi người tìm lấy một cây giáo, một cây mác, một cây dùi, một cây rựa, ai không có thì vót chông, năm trăm cây chông”. Chính vì thế, cụ Mết được nhà văn miêu tả với hình tượng một cây xà nu đại thụ trong rừng xà nu, luôn là bóng lớn cho dân làng Xô-man chống bọn đế quốc Mĩ, góp phần vào sự thành công của cuộc cách mạng trong cả nước.

Khi nói đến nhân vật cụ Mết trong tác phẩm *Rừng xà nu* của nhà văn Nguyễn Trung Thành, không thể không nói đến phẩm chất cao quý của cụ đối với T-nú đối với dân làng Xô-man. Qua ngòi bút của nhà văn cụ Mết hiện lên là một con người có lòng yêu dân làng, yêu nước và căm thù giặc sâu sắc. Đối với T-nú, cụ luôn lấy anh làm tấm gương cho thế hệ trẻ noi theo, để học tập anh mà một lòng theo cách mạng, tiêu biểu cho sự giáo dục của cụ là bé Heeng – bé Heeng đã tiếp thu truyền thống của anh T-nú qua cách giáo dục của cụ Mết. Trong lòng cụ T-nú hiện lên chân thật với “đời nó khổ nhưng bụng nó sạch như nước suối làng ta”. Cụ thương những người dân làng Xô-man như người thân trong nhà với một sự đùm bọc, lãnh đạo che chở cho tất cả các thành viên. Từ đó, mà cụ trở thành người cha tinh thần, người truyền ngọn lửa tự do, và là linh hồn cuộc khởi nghĩa đồng khởi của dân làng Xô-man.

Phân tích nhân vật cụ Mết trong truyện Rừng xà nu

Cụ Mết không phải là nhân vật chính trong ngòi bút của nhà văn nhưng qua tác phẩm ta cũng thấy được vai trò to lớn của cụ Mết trong việc tô thắm hình tượng nhân vật T-nú với lối kể chuyện lồng trong chuyện qua chuyện một đêm của làng Xô-man. Hình ảnh cụ Mết khiến ta liên tưởng tới nhân vật chú Năm trong tác phẩm “*Những đứa con trong gia đình*”, hai con người ở hai vùng miền nhưng trong cùng một thời đại, là thế hệ đi trước, là lịch sử, là người giữ lửa và truyền ngọn lửa cho các thế hệ trẻ, là tinh thần của dân tộc góp phần to lớn vào thắng lợi chung của cả nước vào một ngày giải phóng hoàn toàn đất nước, dân tộc được tự do.

Hình ảnh cụ Mết tuy xuất hiện ít qua ngòi bút của nhà văn Nguyễn Trung Thành, nhưng những gì nhà văn miêu tả về người già làng với một lòng theo Đảng, tin tưởng cách mạng càng làm thêm giá trị cho tác phẩm *Rừng xà nu* có sức âm vang tới hôm nay và mai sau. Trong lòng bạn đọc cụ Mết mãi là hình tượng bất tử của cây xà nu đại thụ vươn sức bảo vệ cho thế hệ trẻ phát triển để thực hiện thắng lợi thành công cuộc cách mạng dân tộc này.